

De concurrenten Ze willen geen tweede Amsterdam worden

Naar Groningen, alleen voor de studie

'City of talent', noemt de universiteitsstad Groningen zich graag. Maar het talent vliegt bijna allemaal uit: van de tien afgestudeerden nemen er zeven een enkeltje Randstad.

Door **Jurre van den Berg**

Toen Sjoerd Huisman (27) uit Capelle aan den IJssel in 2006 moest beslissen waar hij technische bedrijfskunde zou gaan studeren, koos hij voor Groningen. In Eindhoven was de opleiding niet naar zijn zin, Enschede trok hem niet. 'Groningen ligt ook afgelegen, maar het is wel echt een stad.'

Huisman beleefde een fijne studietijd in de stad die hij 'een grote woonkamer' noemt. Maar na een verblijf in Amerika vertrok hij in 2013 voor een afstudeeropdracht toch naar Amsterdam. 'Groningen was te klein voor me geworden', blikt hij terug. 'Ik wilde graag bij een internationaal opererend bedrijf werken.' Bovendien: al zijn vrienden vertrokken ook. Nu werkt hij aan het Rokin, als technisch productmanager bij een bedrijf dat online feedback verzamelt. Met enige weemoed denkt hij terug aan zijn Groningse studententijd. 'Maar hier in Amsterdam zijn de loopbaanmogelijkheden simpelweg groter.'

Zoals Huisman zijn er velen. Voor Amsterdam is Groningen al jaren dé donorstad, zoals ook de groeibriljanten van de plaatselijke FC door Ajax worden opgepikt.

'City of talent', noemt Groningen zich dan ook vol bravoure. De Rijksuniversiteit telt zo'n dertigduizend studenten. Ook de Hanzehogeschool nadert die grens. Het maakt Groningen tot één van de jongste steden van Europa. Maar zodra of zelfs voordat de studenten hun diploma hebben behaald, neemt een groot deel gauw een enkeltje Randstad. Want daar, in Utrecht, Den Haag en met name Amsterdam, zijn wél banen. Of in elk geval: meer banen.

Het is het lot van de periferie. Van de tien mensen die in Groningen afstuderen, wonen er na tien jaar nog slechts drie in de stad. Met het aardgas zijn hoger opgeleiden het belangrijkste Groningse exportproduct. Wordt behalve de Groningse bodem ook het reservoir talent leeggepompt? En verzakt zo het economisch potentieel van de stad?

'Wij zijn een vliegveld voor talent. Mensen landen hier en vliegen weer uit', zegt wethouder van Economische Zaken Joost van Keulen (VVD). Hij weet hoe het werkt.

'Amsterdam is een gigantische magneet. Er zitten veel interessante werkgevers en die stad heeft de naam ontzettend leuk en hip te zijn. Dat jonge mensen die kant op gaan, hou je niet tegen.'

Het 'roltrap-effect' noemen economen het. Jongeren komen vanuit de regio naar de provincie stad om een opleiding te volgen, en trekken vervolgens verder naar de grote stad om te gaan werken. Groningen is als doorvoerhaven niet uniek; Maastricht, Tilburg, Nijmegen en Enschede treffen hetzelfde lot. Dat Groningen een kweekvijver is voor de Randstad vindt wethouder Van Keulen niettemin geen ondankbare rol. De grote studentenpopulatie zorgt voor een bloeiend cultureel klimaat en een bruisende economische dynamiek. De start-up-scene floreert. En: ook Groningen groeit. 'Er blijven gelukkig genoeg hogeropgeleiden plakken.'

Braindrain

Van braindrain is absoluut geen sprake, bevestigt Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarktanalyse aan de Rijksuniversiteit Groningen. Integendeel. Bijna de helft van de Groningse studenten komt net als Sjoerd Huisman van elders. En zoals Amsterdam een magneet is voor afgestudeerde Groningers, zo is Groningen een magneet voor jongeren uit de noordelijke regio. Ondanks de uittocht neemt het aantal hogeropgeleiden in de stad Groningen daardoor

Groningen nauwelijks. Maar de uitblinker in andere studierichtingen blijven. Of beter: worden er uitgepikt. 'Lokale werkgevers hebben de eerste keus', verklaart Van Dijk. 'Wij kiezen ook onze beste studenten voor promotieplaatsen.' De stad Groningen, concludeert hij, doet het hartstikke goed. 'De stad wint, de regio verliest.'

Niets aan de hand dus? Niet helemaal. Wethouder Van Keulen vindt het jammer dat jongeren vertrekken omdat ze denken in Groningen geen werk te kunnen vinden. 'Als we ervoor kunnen zorgen dat er zes in plaats van zeven op de tien vertrekken, zullen we dat zeker niet nalaten.'

Met leden van studentencorps Vindicat, die tijdens hun studietijd in een eigen universum in de stad leven om vervolgens en masse te vertrekken, gaat de wethouder op tour langs bedrijven om te laten zien dat er ook in Groningen uitdagende banen zijn. Ondertussen probeert hij nieuwe werkgevers naar het Noorden te verleiden. Met succes onlangs, toen ict-bedrijf IBM besloot een groot servicecentrum in Groningen te vestigen. Vooral vanwege de beschikbaarheid van goed opgeleid personeel, zegt Van Keulen. Al is niet iedereen even gelukkig met de komst van bedrijven als IBM. Want de noordelijke ict-sector kampt al met personeelstekorten.

Van Keulen hoopt niettemin op een 'domino-effect'. 'Met Google in de Eemshaven en IBM in de stad zullen ook andere bedrijven zich afvragen: wat gebeurt er daar in het Noorden? Vergeet niet dat Amsterdam ook nadelen heeft, vervolgt hij. 'Je betaalt je blauw, het is er stervensdruk, het is een stad met een totaal andere sfeer dan Groningen. Mijn eigen vrouw was na een half jaar zo klaar met Amsterdam dat ze gillend is weggerend.' Hij verwacht zelfs een omslag. 'Het kan best dat bedrijven die nu in Amsterdam zitten zich bedenken: ik kan het mijn personeel bijna niet meer aandoen hier te gaan wonen.'

Wensdenken van de wethouder? Helemaal niet, zegt hoogleraar Jouke van Dijk. Uit onderzoek van de OESO blijkt dat steden in de 'tweede ring' - in Nederland een cirkel die Alkmaar, Apeldoorn, Zwolle en Breda doorkruist - inlopen op door congestieproblemen geteisterde steden in het hart van het land. 'Daar is de rek wel een beetje uit.' Groningen zou ook kunnen profiteren van de randstedelijke overloop. Maar het moet niet te gek worden, zegt Van Keulen met een knipoog: 'We willen geen tweede Amsterdam worden.'

Utrechts schoonheid verloren hadden, verblind als ze waren door de eindeloze mogelijkheden op 25 minuten treinen verderop. Of, erger nog, ze hadden het allemaal nooit gezien. Niet zoals ik.

Frank Heinen stalt zijn fiets op een van de Utrechtse grachten. 'Van Utrecht wordt veelal in stilte genoten.'

Niet 'echt'.

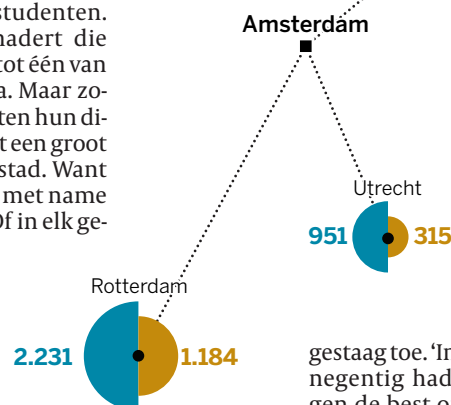
Stadswandeling

De vriendin kwam uiteindelijk terug van haar dwaling, aangemoedigd door mijn chauvinistische lobby voor een 'werkstad' en een 'woonstad'. Het doorsturen van berichten over moordcijfers en verzakkingen in de binnenstad had uiteindelijk dan toch effect. Twee keer per jaar doen we nu een dagje Amsterdam: we maken een stadswandeling, staan een tijdje in de Rijksmuseumrij en gaan op de foto met een enorme kaas. 's Avonds ontdekken we een 'geinig buurtje' (de Jordaan, of de Pijp), waar we de enige toeristen zijn - altijd een goed teken. Laat op de avond raken we de weg naar het station kwijt en laten ons - heel schilderachtig - afzetten door een taxichauffeur.

In de trein terug doen we wat je nu eenmaal doet als je op vakantie bent: fantaseren over hoe het zou zijn om daar te wonen. Godzijdank duurt de reis altijd te kort om die droom concreet te maken.

MIGRATIE NAAR/UIT AMSTERDAM (2013)

Naar Uit

gestaag toe. 'In de jaren negentig had Groningen de best opgeleide werklozenpopulatie van Nederland', zegt Van Dijk. 'Dat is voorbij. Het is nu maar goed dat een deel vertrekt, want anders zaten ze hier zonder werk.'

De uitstroom is bovendien selectief. Economie- en rechtenstudenten, zeker de besten, vertrekken, want multinationals en grote advocatenkantoren kent

